

Derde Landelijke Werkconferentie

MOREEL BERAAD

ETHIEK(BELEID) ORGANISEREN IN ZORGINSTELLINGEN:

HET BELANG VAN VERANDERKUNDIG INZICHT

woensdag 18 oktober 2006

Internationale School Voor Wijsbegeerte te Leusden

georganiseerd door

Dr. Bert Molewijk, projectleider Moreel Beraad Groep,
Gezondheidsethiek & Wijsbegeerte, Universiteit Maastricht
en

Drs. Hans van Dartel, docent & wetenschappelijk onderzoeker,
sectie Ethiek & Recht van de Gezondheidszorg,
Leids Universitair Medisch Centrum

In samenwerking met
de afdeling Ethiek van het Ministerie van VWS,
&
Platform Moreel Beraad

Voor de derde achtereenvolgende keer vindt met behulp van een groot aantal deskundigen weer een landelijke werkconferentie Moreel Beraad plaats. De eerste twee werkconferenties richtten zich met name op diverse methoden voor Moreel Beraad. Deze derde werkconferentie heeft als thema:

Ethiek(beleid) organiseren in zorginstellingen:
Het belang van veranderkundig inzicht

Op 18 oktober gaat het om alle vormen van ethische reflectie die er in zorginstellingen toe doen. Ook traditionele vormen van ethiek bedrijven worden onder de loep genomen. Welke vormen voldoen en welke niet? Wat kunnen we vanuit veranderkundig perspectief zeggen over ethiek organiseren? Moeten we het ethiekbeleid aan laten sluiten bij ons kwaliteitsbeleid of juist niet? Hoort de implementatie van Moreel Beraad structureel bij competentie gerichte scholing en deskundigheidsbevordering thuis? Kiezen we voor de klassieke oplossing van de ethiek commissie of niet? Implementeren we top-down of bottom-up?

Veranderkundige vraagstukken met betrekking tot het ethiekbeleid stonden lange tijd buiten ieders aandacht. Langzaam verandert dat. Managers ontdekken om verschillende redenen het belang van ethiek voor organisaties. Andersom ontwikkelen ethici belangstelling voor organisatieprocessen. Zij ontdekken dat de implementatie van ethiek als een gewone dimensie van zorg en van bedrijfsvoering geen vanzelfsprekende zaak is. Ethiek appelleert aan het kritisch bevragen van vaste patronen en oude zekerheden en sluit zodoende aan bij verander en bewustwordingsprocessen. Terwijl dat goed aansluit bij oproepen naar vernieuwde professionaliteit en creativiteit, past het niet goed bij het imago van zekerheid en vertrouwen dat zorgorganisaties nastreven. En dat hun cliënten van hen verlangen.

Willen inspanningen op het gebied van de ethiek in de zorginstelling goed beklijven, dan vraagt dat om een adequate en structurele beleidsvisie. Stabilisatie van ethiek activiteiten vergt een goede borging, want vele werkgroepen ethiek zien, ondanks hun kwaliteiten en enthousiasme, hun inspanningen na een korte tijd verloren gaan. Ontwikkelde protocollen belanden ongebruikt in een kast. Initiatieven beklijven niet, worden kortstondige projectjes voor hobbyisten.

Tijdens de werkconferentie van 18 oktober staan de vragen en problemen bij de opzet van een ethiekbeleid centraal: hoe kunnen we een kritische en lerende organisatie vormgeven, waarin de ethische reflectie vanzelfsprekend een plaats krijgt in het dagelijks handelen van competente professionals? De conferentie wil al diegenen die initiatieven ontplooiën op dit gebied ondersteunen bij het ontwerpen en uitvoeren van beleid. Naast inleidingen van experts zijn er gerichte workshops waarin volop gelegenheid is om ervaringen in het opzetten van ethiekbeleid met elkaar te delen.

DOELGROEP

Al diegenen die in zorgorganisaties betrokken zijn of zich betrokken voelen bij het kritisch nadenken over goede (organisatie van) zorg, in het bijzonder zij die een rol vervullen bij het (te ontwikkelen) ethiekbeleid en bij de ontwikkeling en implementatie van Moreel Beraad. Dit zijn onder meer: managers, leden van Raden van Bestuur & Raden van Toezicht, kwaliteitsfunctionarissen, beleidsmedewerkers, leden van ethische commissies, geestelijk verzorgers, zorgverleners, behandelaren, ethici en filosofen, praktijkopleiders, en overige geïnteresseerden.

LOCATIE

De conferentie vindt net als vorige keer plaats in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Leusden (www.ISVW.nl). Een routebeschrijving wordt bij de bevestiging van inschrijving gevoegd.

KOSTEN

De kosten voor deelname aan deze werkconferentie bedragen € 190 per persoon. Dit bedrag is inclusief lunch en borrel.

INSCHRIJVING

Aanmelden kan door middel van het retourneren van het bijgevoegde inschrijfformulier per e-mail naar moreelberaad@zw.unimaas.nl of per fax naar 043-3884171. Inschrijving geschiedt op volgorde van aanmelding en betaling. Na ontvangst van uw inschrijfformulier krijgt u per e-mail de betalingsinstructies. Deze e-mail is tevens uw bevestiging voor deelname aan de werkconferentie. Inschrijving verplicht tot betaling. De deelnemer is verplicht de kosten voor deelname, zoals genoemd in de bevestiging, binnen 14 dagen te voldoen. Bij verhindering is restitutie niet mogelijk, wel kan iemand anders in uw plaats deelnemen.

INFORMATIE

Voor meer informatie kunt u terecht bij de Moreel Beraad Groep, Gezondheidsethiek & Wijsbegeerte van de Universiteit Maastricht, contactpersoon: Angelique Heijnen.

E-mailadres: moreelberaad@zw.unimaas.nl

Postadres:

Universiteit Maastricht-GEW

Postbus 616

6200 MD MAASTRICHT

Telefoon 043-3882145 Telefax: 043 – 3884171

PROGRAMMA

09.30 – 10.00 uur Ontvangst, inschrijving en koffie

10.00 – 10.10 uur Opening door de dagvoorzitter Dr. Bert Molewijk
(*Projectleider Moreel Beraadgroep Universiteit Maastricht*)

10.10 – 10.40 uur Plenaire inleiding Prof.dr. Harry Kunneman
(*Hoogleraar Sociale & Politieke Theorie, Universiteit voor Humanistiek*)

Normatieve professionaliteit:
een opgave voor de organisatie?

Thema:

Wat is normatieve professionaliteit en wat is de link met de implementatie van moreel beraad of ethiek beleid? Wat wordt er eigenlijk van zorgorganisaties gevraagd om normatieve professionaliteit te bevorderen? Wat betekent normatieve professionaliteit op het niveau van management? Gaat het om een andere deugdzaamheid?

10.40 – 11.10 uur Plenaire inleiding Prof.dr. Ronald Jeurissen
(*Hoogleraar Bedrijfsethiek, Universiteit Nyenrode*)

Wat kunnen we leren van het bedrijfsleven?

Thema:

Wat is de link tussen ontwikkelingen in de bedrijfsethiek en de moreel beraad ontwikkelingen in de gezondheidszorg? Valt er te leren van bedrijven met betrekking tot de ontwikkeling van ethiekbeleid in zorgorganisaties? Wat moeten we vooral wel en niet doen? Wat kunnen bedrijven van zorgorganisaties leren? Waar houdt de vergelijking op? Welke vragen kunnen er gesteld worden bij het voortdurend normatief modeleren van zorgorganisaties aan de hand van bedrijven?

11.15 – 12.45 uur EERSTE RONDE PARALLEL WORKSHOPS

12.45 – 13.45 uur Lunch

13.45 – 14.25 Parallel 2 programma's met ieder 2 inleidingen

Programma 1

13.45 – 14.05 uur Eerste inleiding door Drs. Dick Kleinlugtenbelt
(*Filosoof & socioloog, stafmedewerker Kwaliteitszorg, GGNet*)

De relatie tussen ethiek en kwaliteitsbeleid

14.05 – 14.25 uur Tweede inleiding door Mw.Drs. Jos Delnoij
(*filosoof, Governance & Integrity Works*)

Zeven structurelementen van de integere organisatie
Programma 2

13.45 – 14.05 uur Eerste inleiding door Dr. Bert Molewijk
(*Projectleider Moreel Beraadgroep Universiteit Maastricht*)

Het ontwikkelen & implementeren van ethiekbeleid

14.05 – 14.25 uur Tweede inleiding door Mw.Dr. Lieke van der Scheer
(*Filosoof, Universitair Docent, Universiteit Maastricht*)

Het karakteristieke van moreel beraad

14.30 - 16.00 uur TWEEDE RONDE PARALLEL WORKSHOPS

16.10 – 16.40 uur Plenaire uitleiding door Drs. H. van Dartel
(*Recht & Ethiek van de gezondheidszorg, LUMC*)

Naar nieuwe beelden van de zorgorganisatie

Thema:

Steeds vaker wordt gewezen op een groeiende kloof tussen management en professionals in de zorg. De vrijheid van de professional om eigen keuzes te maken zou steeds minder worden. Met alle gevolgen voor de kwaliteit en moraliteit van het handelen van dien. De oplossing wordt steevast gezocht in het creëren van meer ruimte voor professionals, amper in nieuwe beelden van de organisatie. In deze inleiding zal betoogd worden dat de implementatie van ethiek vooral ook om nieuwe beelden vraagt van de organisatie. En niet van de professional.

16.40 – 16.45 uur Reactie van de afdeling ethiek, Ministerie van VWS

16.45 – 17.00 uur Impressies en evaluatieve opmerkingen vanuit de zaal

17.00 – 17.30 uur Afsluiting en drankje

WORKSHOPS

1. Drs. Menno de Bree (*Universitair Medisch Centrum Groningen*)

Ervaringen met implementatietrajecten in de zorg vanuit het Expertisecentrum Ethiek in de Zorg.

2. Drs. Jan Delhaas (*Geestelijk verzorger De Bruggen*)

Ethiek organiseren in aansluiting op intervisie: een model voor de praktijk.

3. Dr. Bert Molewijk (*Moreel Beraad Groep, Universiteit Maastricht*)

Ervaringen met een 'Train de trainers programma' als onderdeel van de implementatie van ethiek beleid.

4. Drs. Jan Nobel (*Adviseur Ethiek*)

Uitgaan van de visie: een waardevolle aanzet voor ethiekbeleid.

5. Mw.Drs. Inge van Nistelrooy (*St. Reliëf*)

Ervaringen uit de ouderenzorg: wat maakt implementatie tot een succesverhaal?

6. Mw.Drs. Jos Delnoij (*Governance & Integrity works*)

Van kerndilemma's naar basiswaarden.

7. Dr. Edgar Karssing (*Nyenrode Business University*)

Integriteit in de beroepspraktijk

8. Drs. Hans van Dartel (*Ethiek & Recht van de Gezondheidszorg, LUMC*)

Strategieën bij de opzet van ethiekbeleid: kan een SWOT-analyse helpen?

LOCATIE

Internationale School voor Wijsbegeerte
Dodeweg 8
3832 RD LEUSDEN
Tel. 033 – 465 07 00

www.isvw.nl